

Oamenii Moldovei mele

IGOR VIERU

Chișinău 2013

“Picturile lui Igor Vieru au ceva din baladele și doinele noastre. Ele miroase a busuioc și brazdă primăvărată”.

(Grigore Vieru)

Pictorul și graficianul Igor Vieru s-a născut la 23 decembrie 1923 în s. Cernoleuca, Dondușeni, în familia lui Dumitru și Ana Vieru, o familie de țărani. Primele studii le face la școala primară din satul natal (1930), apoi la gimnaziul din localitatea vecină Climăuți (1934).

În 1942-1944 urmează, în particular, studiile la Liceul “I. Brătianu” din Pitești, unde obține performanțe strălucite: face câte două clase într-un an. În 1944 Igor Vieru se întoarce în locurile sale de baștină și lucrează un timp învățător la Horodiște. Face primii pași spre creația sa artistică executând o galerie de picturi mici pe sticlă, asemenea diapozitivelor.

În 1946 este înmatriculat în anul trei de studii în clasa de pictură la Școala de Arte Plastice din Chișinău. După absolvire, în 1949 devine profesor de desen la Școala Pedagogică din Călărași, ca după doi ani să revină la Cernoleuca, unde va preda limba franceză.

În 1953 participă la expoziția republicană cu pânza *Ion Creangă ascultând poveștile lui moș Bodrângă*, marcând începutul afirmării sale. Această lucrare îl atestă ca pictor, stăpân pe mijloacele de expresie. Datorită acestui tablou este primit în rândurile membrilor Uniunii Artiștilor Plastici din URSS.

În perioada 1960-1961 este director al Muzeului de Arte Plastice din Chișinău, iar mai apoi expert al Comisiei de atestare a lucrărilor de artă pentru expozițiile din cadrul Ministerului Culturii al RSSM.

Igor Vieru a fost o personalitate marcantă printre artiștii plasticieni din Moldova. Împreună cu Mihai Greuc și Valentina Rusu-Ciobanu, figurează printre fondatorii școlii naționale de pictură (Școala Medie Republicană de Arte Plastice), care astăzi îi poartă numele.

Diversă i-a fost activitatea – sinceră, plină de tălmăduire sufletească: portretist, ilustrator de cărți, scenograf, pedagog, redactor artistic. A creat zeci de pânze dovedind un viu interes față de lumea ce-l înconjoară: *Serbare la Cernoleuca* (1968), *Primăvară* (1969), *Vremea logodnelor* (1970), *În câmp* (1970), *Noapte de iulie* (1971), *Mărțișor* (1972), *Semănatul* (1972), *Recoltarea* (1972), *Griji de primăvară* (1976), *Moartea salcânilor* (1979) etc.

În genul portretistic debutează cu portretul fiului *Voinicul* (1947), urmat de pânzele *Bunică cosând*, *Portretul soției*, *Mama*. A mai redat pe pânzele sale chipurile lui Ion

Creangă, Dimitrie Cantemir, Alexei Mateevici, Grigore Vieru, Andrei Lupan, Pavel Boțu și alte personalități.

A ilustrat multe cărți de-ale lui Mihai Eminescu: *Revedere* (1974), *Călin* (1976), *Împărat și proletar* (1978); Ion Creangă: *Harap Alb* (1973), *Capra cu trei iezi* (1975), *Soacra cu trei nurori*; Vasile Alecsandri: *Iarna* (1960), *Mărgăritărele* (1966), *Vasile Porojan*; Grigore Vieru: *Bună ziua, fulgilor* (1961), *Făt-Frumos, curcubeul* (1961), *Duminica cuvintelor* (1969), *Abecedarul* (1970), *Mama* (1975); Spiridon Vangheli: *Băieșelul din coliba albastră* (1964), *Balade* (1966), *Guguță – căpitan de corabie* (1979), *Calul cu ochi albaștri* (1981) și multe alte lucrări.

Se impune în pictura națională și printr-o serie de triptice: *Inima cântă* (1964), *Cititorii satului* (1966), *Fericirea lui Ion* (1967), *Baladă despre pământ* (1969), *Anotimpurile tinereții* (1982) și dipticul *Meșterul Manole* (1982). A creat ciclul filozofic *Om și pom*, care include cele mai valoroase lucrări ale plasticianului. Este considerat, pe bună dreptate, un maestru al penelului, dar și filozof în pictură.

A participat la expoziții în grup atât în țară, cât și peste hotare. Igor Vieru aparține generației de mijloc a pictorilor moldoveni, care puneau bazele unor tendințe noi, moderne în pictura moldovenească, corespunzătoare realității contemporane.

Pentru activitatea desfășurată a fost apreciat și distins cu următoarele premii: Ordinul „Insigna de Onoare” (1960), Titlul Onorific de „Maestru Emerit în Arte din RSSM” (1963), Medalia EREN a URSS (1966), Premiul de Stat al RSSM (1976), titlul de „Artist Plastic al Poporului” (1983).

După o boală îndelungată, se stinge din viață la 24 mai 1988, fiind înmormântat în satul natal Cernoleuca. Actualmente în satul de baștină funcționează un muzeu.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Botezatu, Grigore. Norocul omului / Grigore Botezatu; il.: Igor Vieru. – Ch.: Litera, 1997. – 32 p.: il. – (A fost odată...).

Creangă, Ion. Capra cu trei iezi / Ion Creangă; il.: Igor Vieru. – Ch.: Cartea Moldovei, 1998. – 16 p.: il.

Creangă, Ion. Povestea lui Harap Alb / Ion Creangă; il.: Igor Vieru. – Ch.: Lumina, 1974. – 72 p.: il.

Eminescu, Mihai. Călin: (file de poveste) / Mihai Eminescu; prez. graf.: Igor Vieru. – Ch.: Cartea Moldovei, 2001. – 36 p.: il.

Vangheli, Spiridon. Băiețelul din Coliba Albastră / Spiridon Vangheli, des.: Igor Vieru. – Ch.: Guguță, 2011. – 96 p.: il.

Vangheli, Spiridon. Guguță – căpitan de corabie / Spiridon Vangheli; des.: Igor Vieru. – Ch.: Lit. artistică, 1979. – 150 p.: il.

Vatamanu, Ion. Teiul / Ion Vatamanu; il.: Igor Vieru. – Ch.: Lit. artistică, 1980. – 95 p.: il.

Vieru, Grigore. Mama / Grigore Vieru; il.: Igor Vieru. – Ch.: Lumina, 1975. – 35 p.: il.

Referințe critice

Igor Vieru: biobibliogr. / Bibl. Naț. a RM; alcăt.: S. Midon; cop.: D. Popa-Miu. – Ch.: Bibl. Naț. a RM, 2003. – 120 p.: il. – (Moldavica: Plasticienii Moldovei).

Bobernaga, Sofia. Igor Vieru: album / Sofia Bobernaga. – Ch.: Lit. artistică, 1982. – 72 p.

Brigalda-Barbos, Eleonora. Igor Vieru / Eleonora Brigalda-Barbos; trad. în engl.: Iu. Robu; imag.: Iu. Foca. – Ch.: ARC, 2006. – 96 p.: il

Purice, Lucia. Pasăre în alertă / Lucia Purice. – Ch.: Editura Uniunii Scriitorilor, 1988. – 159 p.

Spănu, Constantin. Imagine și mit: convergențe semiotice și axiologice în creația lui Igor Vieru / Constantin Spănu. – Ch.: Cartea Moldovei, 2004. – 88 p.: il.

Colesnic, Iurie. Un imn al sincerității / Iurie Colesnic // Florile dalbe. – 2013. – 26 sept. – P. 7.

Dedicații lirice

Ciocoi, Gheorghe. Leagăn de credință: lui Igor Vieru // Ciocoi, Gheorghe. Scrieri alese. – Ch., 2003. – P. 137-138.

Gheorghită, Ion. Și o mărturisire: maestrului Igor Vieru // Gheorghită, Ion. Sania de aur. – Ch., 2010. – P. 44-45.

Referințe

Igor Vieru s-a afirmat ca un rapsod inspirat al satului basarabean, ca un fin și inteligent interpret al valorilor spirituale ale acestui pământ. [...] Fiind în același timp realist, simbolist și romantic, pictorul rămâne în permanență adept al unui lirism bazat pe impulsurile lăuntrice.

Eleonora Brigalda-Barbas

Opera maestrului Igor Vieru ne ajută să depistăm nucleul sufletului neamului nostru. [...] Artistul descoperă frumosul în înfățișările universului intim, în existența oamenilor obișnuiți, peisajele locurilor familiare. E o frumusețe simplă, relevantă nu de prezența lucrurilor, ci de comentariul implicit al artistului. Idealurile sale profund umane au fost tălmăcite într-o vibrantă poezie picturală.

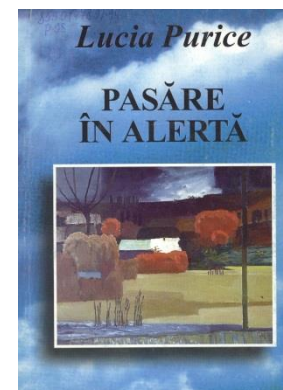
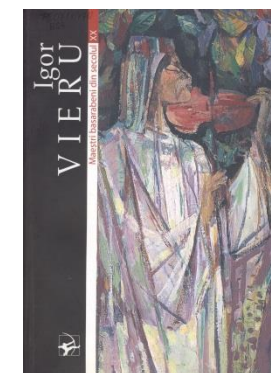
Sofia Bobernaga

Nu poate fi dar mai de preț ca dragostea de țară și de neam, dragostea de frumos, pe care ne-o insuflă pânzele și grafica lui Igor Vieru. E pragul casei părintești, e scrânciobul din copilărie, e lumina din geamul care așteaptă urători. Creația lui ne scoate în largurile frumosului, înobilându-ne și mobilizându-ne să apărăm viața și poezia ei.

Spiridon Vangheli

... Au ceva de taină lucrările lui Igor Vieru, o mișcătoare taină care tulbură, zguduie și purifică în același timp. Unde începe și unde sfârșește această taină, acest niciodată pătruns până la capăt mister al operelor lui care ne răscolește mintea și sufletul? Neîndoielnic, ele vin din ecurile și armoniile interioare, din profundul atașament față de oamenii pământului.

Vlad Zbârciog

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban